

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO. 411.2.8.2024

Pan
Jerzy Stankiewicz
Wójt Gminy Maków
Ul. Akacyjowa 2A,
96-124 Maków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/24/001 – Wybrane zagadnienia gospodarki finansowej realizowanej przez gminy województwa łódzkiego w latach 2022-2023

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Makowie, ul. Akacyjowa 2A, 96-124 Maków ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Jerzy Stankiewicz - Wójt Gminy Maków ² , od 1 grudnia 2006 r. (akta kontroli str. 2-3)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawdliwość gromadzenia i wydatkowania środków publicznych. 2. Prawdliwość udzielania i rozliczania dotacji. 3. Prawdliwość udzielania i rozliczania zamówień publicznych. 4. Prawdliwość prowadzenia ewidencji księgowej. 5. Prawdliwość sprawowania kontroli zarządczej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2023, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust.2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Andrzej Pietrzyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/44/2024 z 23 kwietnia 2024 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Urząd lub jednostka kontrolowana.

² Dalej: Wójt.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA I JEJ
UZASADNIENIE

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Gmina prawidłowo, co do zasady gromadziła i wydatkowała środki publiczne. Opłaty pobierane z tytułu gospodarki odpadami pokrywały koszty funkcjonowania systemu i przeznaczane były na cele określone w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁵. Dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczane były na działania związane z profilaktyką antyalkoholową określoną w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W Gminie rzetelnie prowadzono ewidencję analityczną umożliwiającą identyfikację dłużników i wysokości zaległości, niemniej nieterminowo prowadzono egzekucję zaległości podatkowych od środków transportu. W sposób prawidłowy udzielano dotacji oraz zamówień publicznych o wartości powyżej 130 tys. zł, a także rzetelnie zaewidencjonowano w księgach operacje gospodarcze objęte badaniem.

OBSZAR

1. Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków publicznych

Opis stanu
faktycznego

1.1. W 2023 r. Gmina Maków zrealizowała dochody budżetowe w kwocie 42 182,3 tys. zł, co stanowiło 98,9 % planu po zmianach (42 645,07 tys. zł) oraz 103,9 % kwoty dochodów wykonanych w 2022 r. (40 608,1 tys. zł).

Największy udział w zrealizowanych dochodach w latach 2022-2023 miała subwencja ogólna dla Gminy (dział 758 – różne rozliczenia) stanowiąca odpowiednio 29,6% i 38,7 % (z czego część oświatowa – rozdział 75801 odpowiadała za 17,9 % i 19,9 %, a część wyrównawcza – rozdział 75807 za 10,7 % i 11,9 % dochodów wykonanych ogółem). Znaczny udział w dochodach Gminy za ww. okres stanowiły dochody uzyskiwane od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej (w ramach działu 756⁶), które odpowiadały odpowiednio za 25,8 % i 18,8% dochodów ogółem, z czego 18,3 % i 10,7 % stanowiły dochody z tytułu udziału Gminy w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa.

W 2023 r. największy wzrost dochodów (o 5 839,2 tys. zł) w stosunku do 2022 r. wystąpił w rozdziale drogi publiczne gminne (rozd. 60016) i wynikał z pozyskania środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych.

Natomiast największy spadek dochodów w 2023 r. (o 4 996,1 tys. zł) odnotowano w dziale pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, w rozdziale pozostała działalność (85395), co wynikało ze zmniejszenia wysokości otrzymywanych przez Gminę środków na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, w związku ze zniesieniem stanu epidemii tej choroby⁷ oraz zniesieniem stanu zagrożenia epidemicznego⁸.

(akta kontroli str. 4-42, 51-88)

1.2. Zobowiązania Gminy na koniec 2022 r. i 2023 r. wyniosły odpowiednio: 10 836,8 tys. zł oraz 9 960,7 tys. zł. Stanowiły je wyłącznie zobowiązania długoterminowe z tytułu zaciągniętych kredytów długoterminowych na rynku krajowym.

Na koniec 2022 i 2023 r. Gmina nie posiadała zobowiązań wymagalnych. Analiza 19 dowodów księgowych⁹ wykazała, że zostały one opłacone terminowo.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz.U. z 2024 r., poz. 399.

⁶ Dział 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem.

⁷ Od 16 maja 2022 r.

⁸ Od 1 lipca 2023 r.

⁹ Objętych badaniem w obszarze 3.

W okresie objętym kontrolą w Gminie nie wystąpiły przypadki zapłaty kar umownych lub odsetek z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań Gminy.

(akta kontroli str. 43-96)

1.3. Prowadzona w urzędzie ewidencja analityczna osób/podmiotów zalegających z płatnościami umożliwiała identyfikację rodzaju, okresu jak i kwot zaległości.

Salda księgi głównej na dzień 31 grudnia 2022 r. i 2023 r. były zgodne z saldami należności i nadpłat ksiąg pomocniczych.

W ewidencji analitycznej rejestrowane były podejmowane działania windykacyjne wobec podmiotów zalegających z ich uiszczeniem. Należności wymagalne Gminy na koniec 2022 r. i 2023 r. wyniosły odpowiednio: 1 034,4 tys. zł i 1 004,2 tys. zł

W Gminie nie wprowadzono uregulowań wewnętrznych/procedur regulujących dochodzenie należności.

Analiza 10 najwyższych kwotowo zaległości podatkowych¹⁰ na rzecz Gminy wykazała, że we wszystkich przypadkach działania windykacyjne obejmujące upomnienie i wystawienie tytułu wykonawczego wykonywane były ze zwłoką w podejmowaniu kolejnych czynności (o czym szerzej w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 873-942)

1.4. W latach objętych kontrolą Gmina realizowała co do zasady wszystkie zadania własne, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹¹, z wyjątkiem utrzymania cmentarzy gminnych (pkt 13), z uwagi na brak, na terenie Gminy, cmentarzy komunalnych.

1.5. W 2023 r. Gmina Maków wykonała wydatki budżetowe w kwocie 40 736,8 tys. zł, co stanowiło 93,4 % planu po zmianach (43 608,1 tys. zł) oraz 108,3 % kwoty dochodów wykonanych w 2022 r. (37 608,1 tys. zł).

Najwyższy udział w wydatkach ogółem, w latach 2022-2023, miały wydatki poniesione na oświatę i wychowanie (dział 801) odpowiednio 30,2 % i 30,3 %, w tym na szkoły podstawowe (rozdział 80101) odpowiednio: 21,9 % i 20,9 %, a także na administrację publiczną (dział 750) odpowiednio: 13 % i 12,6 %, w tym na wydatki na Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu - rozdział 75023) odpowiednio: 10 % i 10,1 %.

W 2023 r. największy wzrost wydatków (o 5 839,2 tys. zł/o 264,1 %) w stosunku do 2022 r. wystąpił w dziale 600 - transport i łączność, w szczególności w rozdziale drogi publiczne gminne (rozdz. 60016) i wynikał z wykorzystania środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych.

Natomiast największy spadek wydatków w 2023 r. (o 4 996,1 tys. zł/o 99,6 %) odnotowano w dziale pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, w rozdziale pozostała działalność (85395), co wynikało ze zmniejszenia wysokości wydatkowanych przez Gminę środków na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, w związku ze zniesieniem stanu epidemii oraz stanu zagrożenia epidemicznego.

(akta kontroli str. 17-42, 51-63)

¹⁰ Objęte badaniem najwyższe kwotowo zaległości dotyczyły podatku od środków transportu na łączną kwotę należności głównej 104,3 tys. zł, objęte n.w. upomnieniami (dane w układzie określenie zaległości – raty podatku od środków transportu, data wystawienia i nr upomnienia): rata 01/2020/PE, upomnienie z dn. 11.07.2022 nr Up 8/2022; rata 02/2020/PE, upomnienie z dn. 11.07.2022 nr Up 8/2022; rata 02/2021/BW, upomnienie z dn. 08.07.2022 nr Up 3/2022; rata 02/2021/NA, upomnienie z dn. 22.12.2022 nr Up 18/2022; rata 01/2022/BW, upomnienie z dn. 08.07.2022 nr Up 3/2022; rata 01/2022/NA, upomnienie z dn. 22.12.2022 nr Up 18/2022; rata 02/2022/NA, upomnienie z dn. 22.12.2022 nr Up 18/2022; rata 01/2023/NA, upomnienie z dn. 26.10.2023 nr Up 8/2023; rata 02/2023/PE, upomnienie z dn. 26.10.2023 nr Up 2/2023; rata 02/2023/NA, upomnienie z dn. 26.10.2023 nr Up 8/2023.

¹¹ Dz. U. z 2024 r., poz. 609 ze zm.

Analiza wydatków w latach 2022-2023 wykazała niższe niż zaplanowano wykonanie w wydatków odpowiednio:

w 2022 r., w poniższych działach:

- 710 - Działalność usługowa, w którym klasyfikowano m.in. wydatki na wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i wydatki związane z planowaniem przestrzennym; realizacja wydatków stanowiła 70,4 %, co wynikało ze zmniejszenia liczby złożonych wniosków o wydanie warunków zabudowy;
- 851 - Ochrona zdrowia, w którym klasyfikowano m.in. wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi; realizacja wydatków w tym dziale stanowiła 76,4 %, co wynikało z mniejszej ilości zgłoszeń ze strony szkół na realizację działań profilaktycznych;
- 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza, w którym klasyfikowano m.in. wydatki na kolonie i obozy, inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży oraz pomoc materialną dla uczniów; wydatki w dziale były wykonane w 63,5 %; niższe od planowanego wykonanie wynikało ze zmniejszenia liczby wniosków osób spełniających ustawowe kryterium uprawniające do ww. form pomocy;
- 926 - Kultura fizyczna, wykonanie wydatków w tym dziale stanowiło 74,1 %, powodem niskiego wykonania planu wydatków było głównie przesunięcie realizacji zadania „Budowa odwodnienia hali sportowej w Makowie”;

a w 2023 r., w działach:

- 700 Gospodarka mieszkaniowa, realizacja wydatków w tym dziale wyniosła 74,9 %, niskie wykonanie założonego planu wynikało z faktu, że zaplanowano pierwotnie większą kwotę wydatków na energię elektryczną oraz ogrzewanie budynków komunalnych; zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami wynikało to ze wzrostu cen tych usług związanych z inflacją oraz deklaracjami rządu o przywróceniu stawek VAT do poziomu sprzed obniżek;
- 710 Działalność usługowa, który obejmował wydatki na wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i wydatki związane z planowaniem przestrzennym, realizacja wydatków stanowiła 71,2 %; zgodnie z wyjaśnieniami jednostki, w planie ujęto zobowiązanie wynikające z umowy na sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego w jednej z miejscowości na terenie Gminy, dla której został zawarty aneks wydłużający termin realizacji umowy na kolejny rok.

(akta kontroli str. 955-989)

1.6. W latach objętych kontrolą wydatki na gospodarkę odpadami komunalnymi wyniosły odpowiednio: 1 251,5 tys. zł¹² i 1 460,7 tys. zł¹³, co stanowiło 90,1 % i 78,6 % planu po zmianach. Dochody natomiast wyniosły odpowiednio: 1 371,8 tys. zł i 1 678,6 tys. zł i w pełni pokrywały koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie. W okresie objętym kontrolą Gmina nie zlokalizowała ani nie otrzymała zgłoszeń o występowaniu „dzikich wysypisk”. Gmina nie tworzyła i nie utrzymywała punktów napraw i przygotowania do ponownego użycia odpadów.

1.7. Niewydatkowane w latach 2022 - 2023 środki na zadania z zakresu gospodarki odpadami zostaną – wg wyjaśnień jednostki - wykorzystane w kolejnych latach na zorganizowanie dodatkowej usługi wywozu odpadów wielkogabarytowych oraz zakup

¹² W tym za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w kwocie 1 236,6 zł. Pozostałe wydatki dotyczyły wynagrodzeń, aktualizacji oprogramowania GOMIG – odpady, szkolenia pracowników i in. koszty funkcjonowania systemu.

¹³ Jw. odpowiednio: 1.420,6 tys. zł.

dodatkowych koszy do segregacji odpadów, aby zapewnić wyższy wskaźnik recyklingu.

1.8. Gmina nie ponosiła bezpośrednio kosztów wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz kosztów utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym. Koszty te ponosił wyłoniony w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawca usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy.

(akta kontroli str. 855 - 989)

1.9. Wykonane w 2022 r. dochody w rozdziale 85154 (przeciwdziałanie alkoholizmowi) wyniosły 91,2 tys. zł, zaś wydatki zrealizowano w kwocie 98,9 tys. zł (tj. 76 % planu). Środki zostały wydatkowane m.in. głównie na wynagrodzenia (w ramach umów zlecenia i składek na ubezpieczenia społeczne/zdrowotne) dla animatorów programu profilaktyczno - wychowawczego, instruktorów zajęć sportowych - terapeutycznych, diet dla członków komisji, finansowanie opinii biegłych – psychologa i psychiatry (34,1 tys. zł), organizację spektakli teatralnych oraz finansowanie warsztatów profilaktyczno – terapeutycznych, zakup materiałów profilaktycznych, poradników, informatorów, książek i filmów (29,9 tys. zł), szkolenia m.in. właścicieli sklepów, sprzedawców i nauczycieli (9,5 tys. zł), przewóz dzieci na obóz (na którym były prowadzone zajęcia profilaktyczne; 10 tys. zł), pomoc rodzinom z problemem alkoholowym i ofiarom przemocy domowej (6 tys. zł), koszty udziału w obozie dla dzieci (4 tys. zł) i in.

Wykonane w 2023 r. dochody (jw.) wyniosły 89,1 tys. zł, zaś wydatki zrealizowano w kwocie 125,3 tys. zł (tj. 88,9 % planu). Środki zostały wydatkowane m.in. głównie na wynagrodzenia (w ramach umów zlecenia i składek na ubezpieczenia społeczne/zdrowotne) dla animatorów programu profilaktyczno - wychowawczego, instruktorów zajęć sportowych - terapeutycznych, diet dla członków komisji, finansowanie opinii biegłych – psychologa i psychiatry (49,5 tys. zł), organizację spektakli teatralnych oraz finansowanie warsztatów profilaktyczno – terapeutycznych, zakup materiałów profilaktycznych, poradników, informatorów, książek i filmów (44,2 tys. zł), szkolenia m.in. właścicieli sklepów, sprzedawców i nauczycieli (3,1 tys. zł), przewóz dzieci na obóz (na którym były prowadzone zajęcia profilaktyczne (11 tys. zł), pomoc rodzinom z problemem alkoholowym i ofiarom przemocy domowej (6 tys. zł), koszty udziału w obozie dla dzieci (4 tys. zł) i in.

Zadania realizowane ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mieściły się w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

(akta kontroli str. 869-872)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie nieterminowo kierowano upomnienia do dłużników zalegających z płatnością podatków od środków transportu. Dotyczyło to wszystkich 10 zbadanych przypadków. Dla dwu należności upomnienia wystawiono nieznacznie po upływie jednego miesiąca (tj. po 40 dniach) terminu wymagalności, a w pozostałych ośmiu przypadkach upomnienia wysyłano ze znacznym opóźnieniem (pow. trzech miesięcy), wynoszącym od 97 do 874 dni. Ponadto wystąpiły przypadki¹⁴, kiedy w odniesieniu do danej zaległości kierowano kolejne upomnienia, podczas gdy właściwym byłoby skierowanie tytułu wykonawczego. Powtórne upomnienie kierowano w sześciu sprawach¹⁵, z czego w jednym przypadku do dłużnika skierowano łącznie aż trzy upomnienia dotyczące

¹⁴ Dz.U. z 2020 r. poz. 2083 (obow. do dnia 24 marca 2024 r.).

¹⁵ Łączna kwota zaległości w sprawach objętych ponownymi upomnieniami wynosiła: 39,1 tys. zł (należność główna).

tej samej należności¹⁶. Zgodnie z przepisami odpowiednio § 3 i § 7 obowiązującego wówczas rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych, wierzyciel przesyła zobowiązanemu upomnienie niezwłocznie - jeżeli nie zostały podjęte działania informacyjne. Stosownie do art. 18 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹⁷, jeżeli przepisy tej ustawy nie stanowią inaczej, w postępowaniu egzekucyjnym mają odpowiednie zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁸. W myśl art. 35 § 1 Kpa, organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (art. 35 § 3).

2. W Urzędzie wystawiano tytuły wykonawcze z przekroczeniem terminów ustalonych w obowiązujących przepisach prawa. Nieprawidłowość ta dotyczyła wszystkich (10 badanych) tytułów wykonawczych, które wystawiono po upływie terminu, w którym postępowanie egzekucyjne stało się możliwe, zgodnie z art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tj. po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia; w przypadku trzech zaległości wystąpiło nieznaczne opóźnienie wynoszące 11 dni a w przypadku pozostałych siedmiu opóźnienie w wystawieniu tytułu wykonawczego wynosiło od 315 do 483 dni. Stanowiło to naruszenie przepisu art. 35 §§ 1 i 3 Kpa, w związku z art. 18 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W powyższych sprawach Wójt wyjaśnił m. in., iż nieterminowość dochodzenia należności spowodowana była nadmiarem obowiązków pracownika (rozbudowane zakresy obowiązków). Wskazał ponadto, że terminy które ustawodawca wskazuje w postępowaniu egzekucyjnym w administracji często pokrywają się z terminami np. sprawozdań budżetowych, wnioskami o zwrot podatku akcyzowego, aktualizacją wymiaru podatkowego, dochodzeniem należności cywilno-prawnych. Wystawienie kolejnych upomnień na tę samą zaległość powodowane było wskazaniem podatnikowi aktualnej kwoty zaległości na dzień wystawienia upomnienia.

(akta kontroli str. 873-943)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Gmina prawidłowo gromadziła i wydatkowała środki publiczne. Opłaty pobierane z tytułu gospodarki odpadami pokrywały koszty funkcjonowania systemu i przeznaczane były na cele określone w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczane były na działania związane z profilaktyką antyalkoholową. Na objętej badaniem próbie stwierdzono, że prowadzona w Urzędzie ewidencja analityczna osób (podmiotów) zalegających z płatnościami była prowadzona w sposób prawidłowy. Stwierdzono przypadki zwłoki w podejmowaniu działań windykacyjnych wobec osób/podmiotów zalegających z płatnością należności podatkowych.

OBSZAR

2. Prawidłowość udzielania i rozliczania dotacji

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2022-2023 na dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych w planie finansowym Gminy ujęto środki w wysokości odpowiednio: 99 tys. zł i 714 tys., wydatkowano odpowiednio: 99 tys. zł i 601,8 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 100 % i 84,3 % planu.

¹⁶ Zaległość na kwotę 6,5 tys. zł (należność główna).

¹⁷ Dz.U. z 2023 r. poz. 2505 ze zm.

¹⁸ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572), dalej: Kpa.

Na lata 2022-2023 wprowadzono uchwałami Rady Gminy¹⁹ programy współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie²⁰, natomiast: ogłoszenie konkursów i powołanie komisji konkursowych do zaopiniowania ofert na realizację zadań publicznych oraz przyznanie dotacji odbywało się na podstawie zarządzeń Wójta²¹.

W Gminie nie określono zasad (procedur) dotyczących trybu postępowania, sposobu rozliczania i kontroli dotacji dla jednostek spoza sektora finansów publicznych.

Wójt, wyjaśnił że rozliczeń dokonywano w oparciu o przepisy obowiązujących ustaw.

Badaniem objęto trzy dotacje na łączną wydatkowaną kwotę 533,8 tys. zł, w tym na:

- „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej. Rozwój sprawności fizycznej wśród mieszkańców, w tym doskonalenie uzdolnień i rozwoju psychofizycznego wśród dzieci i młodzieży poprzez organizację imprez rekreacyjno – sportowych oraz uczestnictwo w zajęciach szkoleniowych i współzawodnictwie sportowym w dyscyplinie tenis stołowy” (dotacja udzielona w 2022 r. Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu Maków w kwocie 24 tys. zł);
- „Rozwój sprawności fizycznej wśród mieszkańców, w tym doskonalenie uzdolnień i rozwoju psychofizycznego wśród dzieci i młodzieży poprzez organizację imprez rekreacyjno – sportowych oraz uczestnictwo w zajęciach szkoleniowych i współzawodnictwie sportowym w dyscyplinie piłka nożna” (dotacja udzielona w 2022 r. Ludowemu Zespołowi Sportowemu „Macovia” Maków w kwocie 60 tys. zł);

które zostały udzielone po przeprowadzeniu konkursu ofert w oparciu o przepisy art. 16 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;

oraz:

- na „Zakup średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego z napędem 4x4 dla OSP Święte”,

udzieloną w oparciu o art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych²².

Wskazanych powyżej dotacji udzielono z zastosowaniem wewnętrznych uregulowań Gminy zawartych w ww. uchwałach Rady Gminy i zarządzeniach Wójta Gminy Maków.

Zapisy zawartych przez Gminę umów o udzielenie dotacji zapewniały ochronę interesów stron. Zapisy umów gwarantowały Gminie możliwość uzyskania zwrotu niewykorzystanej części dotacji, uzyskania zwrotu dotacji w sytuacji wykorzystania środków dotacji niezgodnie z przeznaczeniem, możliwość kontroli zadania publicznego oraz odstąpienia od umowy. Ponadto umowy zawierały zakaz zbywania (bez ograniczenia czasowego lub z ograniczeniem do pięciu lat) środków trwałych/”rzeczy” nabytych ze środków dotacji bez zgody dotującego/Gminy.

Przekazane w ramach dotacji środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i terminowo rozliczone na podstawie wymaganych umową dokumentów (sprawozdań i faktur zakupowych). Rozliczenie dotacji zostało zaewidencjonowane w księgach rachunkowych w kwotach wynikających z ww. dokumentów.

¹⁹ Odpowiednio: Uchwała nr XXXI/184/21 Rady Gminy Maków z dnia 25 listopada 2021 r. i Uchwała nr XLIII/252/22 Rady Gminy Maków z dnia 25 listopada 2021 r. i

²⁰ Dz.U. z 2023 r., poz. 571 ze zm.

²¹ Odpowiednio: Zarządzenie nr 6/2022 Wójta Gminy Maków z dnia 27 stycznia 2022 roku w sprawie: ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację w 2022 roku zadań publicznych przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, zarządzenie nr 13/2022 Wójta Gminy Maków z dnia 18 lutego 2022 roku w sprawie: powołania Komisji Konkursowej do zaopiniowania ofert w otwartym konkursie ofert na realizację w 2022 roku zadań publicznych przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, zarządzenie nr 1/2023 Wójta Gminy Maków z dnia 5 stycznia 2023 roku w sprawie: ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację w 2023 roku zadań publicznych przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego oraz zarządzenie nr 6/2023 Wójta Gminy Maków z dnia 23 stycznia 2023 roku w sprawie: powołania Komisji Konkursowej do zaopiniowania ofert w otwartym konkursie ofert na realizację w 2023 roku zadań publicznych przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.

²² Dz.U. z 2024 r., poz. 233.

(akta kontroli str. 515-683)

2.2. W latach 2022-2023 na dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych w planie finansowym Gminy ujęto środki w wysokości odpowiednio: 547,7 tys. zł i 560,4 tys. i wydatkowano w 100% wartości planowanych.

Badaniem objęto dwie najwyższe kwotowo dotacje podmiotowe przekazane w latach 2022-2023 na dofinansowanie działalności bieżącej dla instytucji kultury - Makowskiego Centrum Kultury w Makowie²³, zaplanowane i wykonane w kwotach: 540 tys. zł i 550 tys. zł.

MCK terminowo przedkładało do zatwierdzenia organizatorowi informację o przebiegu wykonania planu finansowego jednostki za pierwsze półrocze lat 2022 i 2023 oraz roczne sprawozdanie z wykonania planu finansowego instytucji kultury za lata 2022 i 2023, które zawierały elementy wymagane art. 265 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁴.

Wójt wyjaśnił, że Gmina weryfikowała wykorzystanie środków z dotacji podmiotowej na podstawie złożonych sprawozdań rozliczających dotację.

W okresie objętym kontrolą gospodarka finansowa MCK nie była objęta kontrolą ani badaniem audytowym.

(akta kontroli str. 684-806)

²³ Dalej: MCK.

²⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm., dalej: ustawa o finansach publicznych lub ufp.

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zakresie udzielania i rozliczania dotacji.

OBSZAR

3. Prawdliwość udzielania i rozliczania zamówień publicznych

Opis stanu
faktycznego

3.1. W Urzędzie zapewniono terminową publikację planu postępowań²⁵ oraz wywiązano się z terminowego przekazania Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych rocznych sprawozdań z udzielonych zamówień publicznych w 2022 r. i 2023 r. (do dnia 1 marca 2023 r. i 1 marca 2024 r.)²⁶.

Według danych wykazanych w rejestrze postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o wartości równej lub większej od 130 tys. zł netto prowadzonego w Gminie w latach objętych kontrolą udzielono takich zamówień na łączną wartość odpowiednio: 8 576,9 tys. zł i 18 245,4 tys. zł.

W wyniku badania dwóch postępowań w trybie podstawowym²⁷ (postępowania na roboty budowlane) na łączną wartość szacunkową wynoszącą 13 515,1 tys. zł netto²⁸ ustalono, że wyboru wykonawców dokonano zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych²⁹ oraz rzetelnie udokumentowano. Dokonując wyboru wykonawców zamówień stosowano zasadę zachowania uczciwej konkurencji oraz ich równego traktowania.

Realizacja zamówień była zgodna z treścią zawartych umów. Zamawiający terminowo publikował ogłoszenia o zamówieniu, o udzieleniu zamówienia oraz o wykonaniu umowy. Kwota wydatków poniesionych w wyniku realizacji umów zawartych na podstawie badanych postępowań wyniosła 15 681,7 tys. zł brutto³⁰. Roboty budowlane zostały odebrane na podstawie protokołów zdawczo - odbiorczych.

(akta kontroli str. 157-334)

3.2. Zgodnie z danymi wykazanymi w rocznych sprawozdaniach z udzielonych zamówień w latach objętych kontrolą Gmina udzieliła zamówień publicznych, których wartość nie przekraczała kwoty 130 tys. zł o łącznej wartości 3 006,8 tys. zł i 3 150,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 339-374)

W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywała wewnętrzna procedura regulująca sposób udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekraczała 130 tys. zł netto – regulamin wprowadzony zarządzeniem Nr 73/2020 Wójta Gminy Maków z dnia 31 grudnia 2020 r. (dalej: regulamin zamówień)³¹.

Analiza zamówień na łączną kwotę 307,2 tys. zł³² wykazała, że przeprowadzono je zgodnie z postanowieniami regulaminu zamówień. Wyboru wykonawców dokonano z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji.

²⁵ <https://bip.ugmakow.nv.pl/a.17873,plan-postepowan-o-udzielenie-zamowien-na-rok-2022.html>
<https://bip.ugmakow.nv.pl/a.18226,plan-postepowan-o-udzielenie-zamowien-na-rok-2023.html>

²⁶ Sprawozdania zostały przekazane odpowiednio: 7 lutego 2023 r. i 23 lutego 2024 r.

²⁷ Przebudowa istniejącego budynku użyteczności publicznej na potrzeby Makowskiego Centrum Kultury oraz Przebudowa drogi relacji Maków – Chlebów nr 2935E.

²⁸ Odpowiednio: 2 838,6 tys. zł i 10 676,5 tys. zł.

²⁹ Dz.U. z 2024 r. poz. 1320, dalej: Pzp.

³⁰ Odpowiednio: 3 211,5 tys. zł brutto i 12 470,2 tys. zł.

³¹ Regulamin zamówień został zmieniony zarządzeniem nr 48/2024 Wójta Gminy Maków w trakcie i w związku z wynikami bieżącej kontroli NIK.

³² Objęte kontrolą zamówienia obejmowały realizację zadania „Renowacja zbiornika wodnego w miejscowości Maków” oraz zadania „Zielony zakątek sołectwa Dąbrowice” – realizowane na podstawie przepisów regulaminu zamówień i zakupy wyposażenia, ogrodzenia i niektórych usług na potrzeby drugiego z ww. zadań na podstawie zamówień z wolnej ręki (regulamin nie obowiązywał przy zamówieniach o wartości do 20 tys. zł netto). Wartość

W Gminie opracowano procedury wewnętrzne dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia publicznego niepodlegających regulacjom ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.) - regulamin udzielania zamówień publicznych³³. W zarządzeniu określono próg zamówień publicznych udzielanych na zasadach określonych w regulaminie do 130.000,- zł (tj. łącznie), podczas gdy zapis ten powinien stanowić o wartościach poniżej ww. kwoty, gdyż dla zamówień publicznych na kwotę 130.000,- zł lub wyższą właściwe są przepisy Pzp. W trakcie kontroli Wójt dokonał zmiany ww. regulaminu zamówień publicznych, która wyeliminowała wskazany, nieprawidłowy zapis³⁴.

W umowach dotyczących zamówień poniżej 130 tys. zł właściwie zabezpieczano interesy zamawiającego określano wysokości i okoliczności naliczania kar umownych³⁵, warunki odstąpienia od umowy³⁶ oraz warunki odbioru protokolarnego. Bieg okresu gwarancji w ww. umowach następował od dnia „bezusterkowego” odbioru robót.

(akta kontroli str. 157-334)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zakresie udzielania i rozliczania zamówień publicznych.

OBSZAR

4. Prawdliwość prowadzenia ewidencji księgowej

Opis stanu
faktycznego

4.1. W okresie objętym kontrolą Gmina posiadała aktualną dokumentację, o której mowa w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁷, opisującą przyjęte przez nią zasady rachunkowości. Polityka rachunkowości była dostosowana do specyfiki jednostki. Gmina prowadziła księgi rachunkowe przy użyciu komputera. W polityce rachunkowości Gminy/Urzędu zamieszczono m.in. wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych (z zastrzeżeniami wskazanymi w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*). Dokumentacja stanowiąca politykę rachunkowości sporządzona była w języku polskim i zawierała elementy określone w art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości (z zastrzeżeniami jw.), określała rok obrotowy i wchodzące w jego skład okresy sprawozdawcze (art. 10 ust 1 lit. 1).

Prawdliwość ewidencjonowania operacji finansowych na poszczególnych kontach zweryfikowano w oparciu o ewidencjonowanie następujących zdarzeń:

- wpływ subwencji oświatowej w grudniu 2022 r. w kwocie 647 tys. zł,
- wpływ i zwrot wadium w formie gotówkowej³⁸,

zamówień dla ww. zadań wynosiła odpowiednio: 157,2 tys. zł i 64,6 tys. zł, a wartość zakupów z wolnej ręki 85,2 tys. zł.

³³ Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej 130 000,00 złotych w Gminie Maków wprowadzony zarządzeniem nr 73/2020 Wójta Gminy Maków z dnia 31 grudnia 2020 roku (dalej: regulamin; regulamin stanowił załącznik nr 2 do ww. zarządzenia).

³⁴ Zarządzenie nr 48/2024 Wójta Gminy Maków z dnia 24 lipca 2024 r.

³⁵ W szczególności z tytułu: opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy, odstąpienia od umowy z winy wykonawcy umowy i opóźnienia wad i usterek ujawnionych w trakcie trwania okresu gwarancji.

³⁶ Zamawiający mógł odstąpić od umowy i żądać zapłaty kary umownej w sytuacji gdyby zwłoka w wykonaniu przedmiotu umowy przekroczyła 30 dni.

³⁷ Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej: ustawa o rachunkowości.

³⁸ Kontrolą objęto wpływy i zwroty wadium w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego z 2022 r.: „Przebudowa istniejącego budynku użyteczności publicznej na potrzeby Makowskiego Centrum Kultury”, „Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz dobudowa nowych punktów oświetleniowych na terenie Gminy Maków”, „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, położonych na terenie Gminy Maków - w roku 2023”, „Ochrona środowiska naturalnego Gminy Maków poprzez instalację odnawialnych źródeł energii - III etap” oraz z 2023 r.: „Przebudowa stacji uzdatniania wody oraz budowa studni głębinowej nr 2 w miejscowości Wola Makowska”, „Przebudowa drogi powiatowej relacji Maków - Chlebów nr 2935E”, „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, położonych na terenie Gminy Maków - w roku 2024” i „Remont drogi gminnej nr 115278E w miejscowości Sielce Prawe II”.

– zwrot niewykorzystanych środków dotacji udzielonych z budżetu państwa³⁹.
W ww. przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 97-156)

4.2. Objęte analizą w obszarach nr 2 i 3 wydatki były prawidłowo udokumentowane, tj. właściwymi co do rodzaju dowodami księgowymi odpowiadającymi wymogom określonym w ustawie o rachunkowości. Zawierały one ponadto sporządzone w sposób prawidłowy przez pracownika merytorycznego opisy, potwierdzenie przeprowadzenia kontroli formalno-rachunkowej, zawierały ponadto wskazanie okresu, którego dotyczyły, i podpis stwierdzający ich zakwalifikowanie do ujęcia w księgach oraz dekretację, z zastrzeżeniem postanowień art. 21 ust.1a ustawy o rachunkowości.

Zgodnie z zapisami analizowanych umów podstawą do przyjęcia faktur były dokumenty potwierdzające wykonanie przedmiotu umowy, tj. pisemne sprawozdania w przypadku dotacji oraz protokoły odbioru w przypadku zamówień publicznych weryfikowane przez pracowników merytorycznych.

Odbioru robót budowlanych dokonano protokolarnie.

Zapisy księgowe były kompletne i dokonane zostały w sposób trwały i zawierały elementy wymagane art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Objęte badaniem operacje gospodarcze⁴⁰, poprawnie ujęto w księgach rachunkowych na odpowiednich kontach księgi głównej i kontach pomocniczych.

Wszystkie objęte w toku kontroli badaniem umowy zawierały kontrasygnatę skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) i zostały podpisane przez Wójta.

(akta kontroli str. 157-334, 392-515)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Gmina posiadała wskazaną w art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, która jednak:
 - nie wskazywała wymaganego przepisem art. 10 ust. 1 pkt. 3 lit. b ustawy o rachunkowości dla prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera określenia wzajemnych powiązań pomiędzy zbiorami danych tworzących te księgi⁴¹;
 - nie zawierała szczegółowego opisu systemu przetwarzania danych oraz nie wskazywała szczegółowych, programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych/programów, systemu ich przetwarzania odrębnie dla każdego wykorzystywanego oprogramowania⁴² - tj. nie odpowiadała wymogom przepisu art. 10 ust. 1 pkt. 3 lit. c ustawy o rachunkowości;

Wójt wyjaśnił w powyższych sprawach, że pomimo formalnego braku ww. informacji w polityce rachunkowości zostały one zawarte w innych uregulowaniach wewnętrznych jednostki (Załącznik nr 1 Zarządzenia Wójta Gminy Maków nr 24/2018

³⁹ Kontrolą objęto zwroty niewykorzystanych środków dotacji udzielonych z budżetu państwa w rozdziałach klasyfikacji budżetowej: 85213 (Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej), 85214 (Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe), 85216 (Zasiłki stałe), 85219 (Ośrodki pomocy społecznej), 85415 (Pomoc materialna dla uczniów), 85502 (Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego), 85503 (Karta dużej rodziny), 85513 (Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów) na łączne kwoty: 35,9 tys. zł za 2022 r. i 22,7 tys. zł za rok 2023.

⁴⁰ Z obszaru 2 i 3.

⁴¹ Nie określono, jakie dane z poszczególnych programów komputerowych, z jaką częstotliwością i w jakim układzie i/lub stopniu szczegółowości oraz w jaki sposób są przenoszone/wprowadzane do systemu „Księgowość budżetowa i planowanie” (np.: eksportowane/wprowadzane ręczne).

⁴² Określono wersje poszczególnych rodzajów oprogramowania i datę lub tylko rok ich przyjęcia do użytkowania. Brak było opisu algorytmów i parametrów - np. jakie dane wprowadzano do poszczególnych programów i w jaki sposób są przetwarzane (np. agregowane), w jakich formach/układach uzyskuje się/można uzyskać wyniki przetwarzania oraz w jaki sposób przenoszone są przetworzone dane do systemu księgowości budżetowej.

z dnia 7 maja 2018 r., w sprawie wprowadzenia polityki ochrony danych osobowych w Urzędzie Gminy w Makowie oraz przyjęcia instrukcji zarządzania systemami informatycznymi wraz z wykazem zabezpieczeń RODO w Urzędzie Gminy w Makowie”). Dodatkowo Wójt oświadczył: „Ustosunkowując się do wskazanych nieprawidłowości, oświadczamy, że polityka rachunkowości zostanie zaktualizowana o brakujące zapisy”.

2. Faktury objęte kontrolą w zakresie zamówień publicznych zawierały opis merytoryczny, który miał w niektórych przypadkach bardzo uproszczony/zdawkowy charakter (np. zapis: >>Drugostronnie wymieniona usługa dotyczy projektu „Zielony zakątek sołectwa Dąbrowice”<<), a w szczególności nie wskazano podstawy prawnej zamówienia (wewnętrznych uregulowań jednostki-regulaminu/przepisów ustawy pzp) oraz wskazania umowy, której dotyczyła dana faktura⁴³. Ponadto w opisie faktur/dekretacji⁴⁴ brak było adnotacji o braku uwag, co do celowości i legalności poniesionego wydatku. Powyższe czynniki powodowały, że opis faktury (wskazania zawarte w dekretacji) nie w pełni odpowiadał przepisom art. 54 ust. 1 ppkt 3a ufp i art. 21 ust. 1 pkt. 6 ustawy o rachunkowości.

Wójt wyjaśnił m.in., że przepis art. 54a ust. 1 pkt 3a ustawy o finansach publicznych (...) nie precyzuje sposobu, w jaki główny księgowy powinien przeprowadzać kontrolę zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym. Podkreślił, że przepis ten nie wskazuje, że kontrola powinna odbywać się poprzez konkretny sposób opisu dowodu księgowego czy też konkretną adnotację. Zapewnił, że kontrola konkretnego wydatku i dowodu księgowego go dokumentującego miała miejsce, gdyż główny księgowy wraz z dowodem poniesionego wydatku miał przedkładać pełną dokumentację postępowania, w tym umowę oraz notatki z szacowania wartości zamówienia i inne dokumenty potwierdzające dobór danej procedury i miał na bieżąco dostęp do wszelkich dokumentów i wyjaśnień ze strony osób odpowiedzialnych za prowadzenie postępowania zamówieniowego.

Ponadto Wójt wskazał, że dokumentacja postępowania była weryfikowana przez prawnika pod kątem legalności i zgodności z procedurami jednostki i potwierdzana podpisem.

Wójt wskazał, iż jednostka już wdrożyła dodatkowe środki potwierdzające dokonanie kontroli legalności, gospodarności i zgodności w postaci stosowania następujących pieczęci do znakowania dokumentów finansowych:

1. „Wartość zamówienia jest mniejsza niż kwota 130 000 zł, zamówienie udzielone z pominięciem ustawy PZP”,
2. „Wydatek jest uzasadniony pod względem celowości, gospodarności i legalności”.
(akta kontroli str. 949-989)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli ponoszone przez Gminę wydatki były udokumentowane właściwymi dokumentami, opisane pod względem merytorycznym oraz pod względem finansowo-księgowym, przy czym zawierały opis merytoryczny, który miał w niektórych przypadkach bardzo uproszczony charakter, gdzie nie wskazano podstawy prawnej zamówienia, a w niektórych przypadkach brak było również wskazania umowy, której dotyczyła dana faktura. Ponadto w opisie faktur brak było adnotacji o braku uwag, co do celowości i legalności poniesionego wydatku. Wszystkie analizowane faktury zostały zatwierdzone do wypłaty przez osoby upoważnione. Objęte badaniem operacje gospodarcze ujęto w księgach rachunkowych na kontach księgi głównej i kontach pomocniczych we właściwych

⁴³ Faktura nr 401/2022 z 9 września 2022 r. (Renowacja zbiornika wodnego w miejscowości Maków, 157 218,80 zł brutto), nr 04.12.2023 z 6 grudnia 2023 r. (Wykonanie robót dla zadania „Zielony zakątek Sołectwa Dąbrowice”, 64 550,- zł brutto).

⁴⁴ Faktury: nr 21/2023 z dnia 9 sierpnia 2023 r. (Roboty budowlane, 1 624 778,18 zł), 7/2023, 7/2023 z 6 marca 2023 r. (Roboty budowlane, 1 298 259,16 zł), nr FVS/2023-10/29/KK z 29 września 2023 r. (Przebudowa drogi, 1 545 180,18 zł), nr FVS/2023-11/49/KK z 23 listopada 2023 r. (Przebudowa drogi, 5 462 500,- zł), nr FVS/2024-05/49/KK z 29 maja 2024 r. (Przebudowa drogi, 5 462 500,- zł) nr 401/2022 z 9 września 2022 r. (Renowacja zbiornika wodnego w miejscowości Maków, 157 218,80 zł brutto), nr 04.12.2023 z 6 grudnia 2023 r. (Wykonanie robót dla zadania „Zielony zakątek Sołectwa Dąbrowice”, 64 550,- zł brutto).

kwotach. Podstawą przyjęcia faktur były dokumenty potwierdzające wykonanie przedmiotu umowy.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

5. Prawdliwość sprawowania kontroli zarządczej

System kontroli zarządczej w Urzędzie wprowadzony Zarządzeniem nr 62/2011 Wójta Gminy Maków z dnia 28 grudnia 2011 r. i zmieniony zarządzeniem nr 69/2021 z dnia 26 listopada 2021 r. określał zasady prowadzenia kontroli zarządczej, procedury zarządzania ryzykiem, zasady monitorowania i dokonywania samooceny systemu kontroli zarządczej oraz udzielania zapewnienia o stanie kontroli zarządczej. W zarządzeniu określono sposób organizacji i zasady jej wykonywania i koordynacji, cele, zadania i elementy kontroli zarządczej oraz zakres kontroli finansowej oraz zarządzania ryzykiem. Na podstawie zarządzeń Wójta dotyczących zatwierdzenia planu kontroli na poszczególne lata wprowadzono roczne plany kontroli dla Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy na lata 2022 - 2023.

Zrealizowano wszystkie zaplanowane na lata 2022-2023 kontrole (łącznie 5 kontroli, odpowiednio: 3 i 2 kontrole). Kontrole przeprowadzono na podstawie imiennych upoważnień Wójta Gminy Maków. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości⁴⁵.

Wójt przyjmował od jednostek podległych i sam składał oświadczenia o stanie kontroli zarządczej. W oświadczeniach tych nie wskazywano słabych obszarów i/lub ryzyk związanych z funkcjonowaniem Urzędu i samorządowych jednostek organizacyjnych.

(akta kontroli str. 846-867, 949-1074)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższej Izby Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

III. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi:

Uwagi

1. Wobec nieterminowego podejmowania działań windykacyjnych w zakresie dochodzenia zaległości w podatku od środków transportu NIK zauważa, iż usprawnieniem powyższych działań mogłoby być wprowadzenie w Gminie procedury regulującej działania windykacyjne Gminy, w tym terminy wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych dotyczących należności publicznoprawnych.
2. W celu dopełnienia wymagań wskazanych w art. 10 ust. 1 pkt 3 ppkt b) i c) ustawy o rachunkowości, NIK zwraca uwagę na potrzebę uzupełnienia polityki rachunkowości w zakresie określenia wzajemnych powiązań pomiędzy zbiorami danych tworzących te księgi rachunkowe prowadzone przy użyciu komputera oraz uzupełnienia opisu systemu przetwarzania danych i określenia zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i programów oraz systemu ich przetwarzania.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

⁴⁵ Kontrole dotyczyły: sposobu realizacji zadań ustawowych (GOSP), naliczania: zwolnień lekarskich, listy płac, terminowości wypłaty wynagrodzeń, sporządzania deklaracji rozliczeniowych (referat finansowy Urzędu), przestrzegania instrukcji kancelaryjnej (Referat spraw obywatelskich i organizacyjnych Urzędu) i terminowość przekazywania środków funduszu alimentacyjnego (GOPS).

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag sformułowanych w wystąpieniu pokontrolnym oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego. Łódź, 17 września 2024 r.
	Kontroler Andrzej Pietrzyk Główny specjalista k.p. Delegatura w Łodzi Dyrektor p.o. Dyrektor Piotr Walczak

.....
Podpisano elektronicznie

.....
Podpisano elektronicznie